

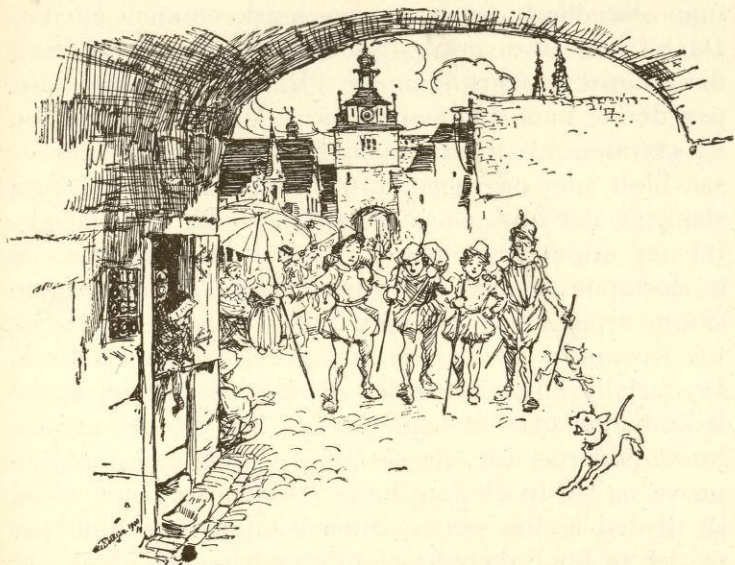
sin vei og hadde ikke mere nogen magt over dem, men de tre beholdt pisken og pisket penger frem, saamange som de vilde og levde glade og lykkelige til sin salige død.

14. De fire kunstrike brødre.

En fattig mand hadde fire sønner; han sa til dem da han saa dem vokse til: »Kjære barn, dere maa ut i verden, for jeg har intet at gi dere, derfor faar dere ut til fremmede og lære et haandverk, og se til at slaa dere igjennem. Da grep de fire brødre vandringsstaven, tok avsked med sin far og drog ut i verden. Da de var gaat et stykke, kom de til en korsvei, som førte til fire forskjellige kanter. Da sa den ældste: »Her maa vi skilles, men om fire aar fra idag vil vi igjen træffes paa dette sted, og imens forsøke vor lykke.«

Saa gik de hver sin vei og den ældste møtte en mand, som spurte ham, hvor han vilde hen og hvad han vilde ta sig til. »Jeg vil lære et haandverk,« svarte han. Da sa manden: »Gaa med mig og bli en tyv.« »Nei,« svarte han, »det er ikke noget ærlig haandverk, og enden paa visen blir, at synderen blir hængt op som en knebel i en klokke.« »Aa,« sa manden, »for galgen behøver du ikke at være ræd; jeg vil bare lære dig at ta det, som ellers intet menneske kan faa.« Da lot han sig overtale og lærte hos manden som tyv, og blev saa flink, at intet var sikkert for ham, naar han vilde ha det. Den anden

bror møtte ogsaa en mand, som spurte ham om, hvad han vilde lære i verden. »Jeg vet det ikke endda,« svarte han. »Saa gaa med mig og bli en stjernebeger, der gis intet bedre end det, for intet blir skjult for en.« Dette syntes han godt om, og han blev en dygtig stjernebeger, og da han hadde

utlært og vilde gaa videre, gav mesteren ham et glas og sa til ham: »Med dette kan du se, hvad der foregaar paa jorden og i himlen, og intet kan bli skjult for dig.« Den tredje bror møtte en jæger, som tok ham i lære hos sig, og lærte ham saa godt op i alt, hvad der hørte til jagten, at han blev en utlært jæger. Da han skulde reise, gav mesteren ham en bøsse og sa: »Med den feiler du aldrig, og hvad du tar paa

kornet, det træffer du ogsaa.« Den yngste bror møtte likeledes en mand, som talte til ham og spurte, hvad han hadde i sinde. »Har du ikke lyst til at bli skrædder,« sa han. »Aa, nei,« sa gutten »at sitte krumbøid slik fra morgen til kveld og feie omkring med naalen og pressejernet, det har jeg just ingen lyst til.« »Aa, for snak,« sa manden »hos mig lærer man skrædderkunsten paa en ganske anden maate.« Da lot han sig overtale, gik med ham og lærte mandens kunst fra grunden av. Da han skulde reise, gav denne ham en naal og sa: »Med denne kan du sy sammen alt hvad du træffer paa, enten det er saa bløtt som en eggeplomme eller saa haardt som staal, og det blir saa godt sammensydd, at der ikke mer er nogen søm at se.« Til den bestemte tid, da de forløpne fire aar var omme, kom brødrene igjen sammen paa korsveien, og de hilste paa hverandre og tok hverandre i haanden og gik saa hjem til faren. De fortalte ham, hvorledes det var gaat dem, og at hver hadde lært sit haandverk. Nu sat de utenfor huset under et træ, da sa faren til dem: »La mig nu prøve og se, hvad dere kan.« Derpaa saa han op og sa til den anden søn: »Oppe i toppen av dette træ er der et bokfinkerede, si mig, hvormange egg der er i det?« Stjernekekikeren tok sit glas frem, saa op og sa: »Der ligger fem egg i redet.« Nu sa faren til den ældste: »Ta nu du eggene uten at forstyrre fuglen som ligger og ruger.« Den kunstrike tyv kløv nu op og tok de fem egg bort under fuglen uten at den merket det, og bragte dem til sin far. Faren tok dem nu og la et paa hver ende av bordet og det femte i midten og sa til jægeren: »Skyt nu alle

disse fem egg mitt itu i et skud.« Jægeren la sin bøsse an og skjøt alle eggene mitt itu i et skud, saaledes som faren hadde forlangt. »Nu kommer turen til dig,» sa han til den fjerde søn, »sy nu du eggene sammen igjen og likesaa de unge fugler som er i dem, saa skuddet ikke skader dem noget.« Skrædderen tok sin naal og sydde slik som faren bad ham. Da han var færdig, maatte tyven igjen bære dem op i træet og lægge dem under fuglen i redet uten at den merket det. Den ruget dem nu fuldkommen ut, og et par dager efter kröp ungerne frem, og der hvor skrædderen hadde sydd dem sammen, hadde de en rød stripe om halsen.

»Ja,« sa den gamle til sine sønner; »Dere har brukt tiden vel og riktig lært noget, ellers kan jeg ikke si, hvem av dere er bedst; naar dere blot snart kunde komme til at faa bruk for deres kunst!« Ikke længe derefter blev der et stort røre i landet; for kongedatteren var blit bortført av en drage. Kongen sørget derover dag og nat og lot bekjendtgjøre, at den som bragte hende tilbake, skulde ha hende til kone. De fire brødre talte sig imellem og sa, at der var en leilighet til at vise hvad de dudde til, og de blev enige om at befri kongedatteren. »Hvor hun er henne, skal jeg snart faa vite,« sa stjernebikeren, saa igjennem sit glas og sa: »Jeg ser hende, hun sitter langt borte paa en klippe i havet hos dragen, som bevogter hende.« Da gik han til kongen og bad om et skib til sig og sine brødre, og fór avsted med dem over havet, indtil de kom dit. Kongedatteren sat der og dragen laa i hendes skjød og sov; jægeren sa: »Jeg tør ikke skyte den, for jeg kunde skyte den skjønn

jomfru med det samme.« »Saa vil jeg forsøke min lykke,« sa tyven, og stjal hende bort under dragen saa sagte og behændig, at uhyret ikke merket noget, men blev ved at snorke. Fuld av glæde løp de nu ut til skibet med hende, og seilet ut paa havet; da kom dragen som var vaagnet og ikke hadde fundet kongedatteren, rasende efter dem og fnyste, mens den for igjennem luften, men da den var like over skibet og vilde slippe sig ned, la jægeren sin bøsse an og skjøt den like i hjertet, saa den faldt død ned; den faldt like ned paa skibet, og den var saa stor at den slog det i tusen stykker, saa de hadde bare et par planker at svømme paa i den aapne sjø. Da var skrædderen ikke sen; han sydde med et par store sting nogen planker sammen, satte sig paa dem, for hit og dit og samlet alle stykkerne av skibet, og sydde dem saa pent sammen at hele skibet snart var fuldfærdig og de kunde fare lykkelig hjem.

Da de bragte kongen hans datter tilbake, blev der stor glæde, og han sa til de fire brødre: »En av dere skal ha hende til gemalinde, men hvem av dere det skal være, faar dere selv bli enige om.« Da opstod der en strid mellem dem og stjernebikeren sa: »Hadde jeg ikke set kongedatteren, vilde alle deres kunster ha været forgjæves, derfor er hun min.« Skrædderen sa: »Og hadde jeg ikke med min kunst sydd skibet sammen igjen, saa hadde dere allesammen druknet, derfor er hun min.« Da sa kongen: »Dere har alle ret, og fordi dere ikke kan ha jomfruen allesammen skal ingen av dere ha hende, men til belønning vil jeg gi hver av dere et halvt kongerike.« Da sa

brødrene: »Det er ogsaa bedre, end at vi skulle bli uenige.« Kongen gav hver av dem et halvt kongerike, og de levde sammen med sin far i fryd og glæde.

15. Ræven og hesten.

En bonde hadde engang en trofast hest, men den var blit gammel og kunde ikke mere gjøre nogen tjeneste; da vilde dens herre ikke mere gi den noget at spise og sa: »Jeg kan nu ikke bruke dig mere, men hvis du viser dig saa sterk at du bringer mig en løve hit, saa vil jeg beholde dig, men pak dig nu ut av stalden;« og dermed jaget han den ut i marken. Hesten var sørgmodig og gik til skogen for at søke litt ly mot veiret; da møtte ræven den og sa: »Hvad hænger du saa med hodet for, og hvorfor gaar du saa ensom omkring.« — »Ak,« sa hesten, »gjerrighet og troskap kan ikke bo i et hus; min herre har glempt, hvad jeg har gjort for ham i saa mange aar, og fordi jeg ikke mere duer til at trække plogen, vil han ikke mer gi mig noget fór og har jaget mig bort; han har rigtignok sagt, at hvis jeg var saa sterk, at jeg kunde bringe ham en løve, vilde han beholde mig, men han vet godt, at jeg ikke kan det.« Ræven sa: »Det skal jeg nok hjelpe dig med, læg dig bare ned, som om du var død, stræk dig ut og rør dig ikke.« Hesten gjorde som ræven sa; men ræven gik til løven, som hadde sin hule tæt ved og sa: